

РЕДКИ ЗЛАТНИ МОНЕТИ ОТ ФОНДА НА ИСТОРИЧЕСКИ
МУЗЕЙ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО

МАРКО ЦОЧЕВ

Всеобщата криза в Римската империя през III в. засяга и нейното монетосечене¹ Най-добре се вижда това при монетите от благороден метал. Отсичането на златни монети може да се посочи като много рядко. Във фонда на ИМ - В. Търново, раздел Нумизматика, от този период се съхраняват 4 /четири/ броя монети /ауреуси/ - 1 от Тацит и 3 от Проб.²

Тацит /275-276/

Лице: IMP S M CL TACITVS AVG

Бюст на императора, надясно, с лавров венец. Надписът и образът са заградени от зрънчест кръг.

1 Опако: ROMAE AETERNAE

Рома, седнала, на щит, наляво. В д. р. държи Виктория а в л. копие. Надписът и изображението са заградени от зрънчест кръг.

AV, диам. 22 мм, т. 4,77 г /RIC., V1, p. 333, No 75/3 Обр. 1

Проб /276-282/

Лице: IMP PROBVS INV AVG

Бюст на императора, наляво, с лавров венец. До него бюст на Сол с лъчеста корона. Двата образа и надписът са заградени от зрънчест кръг.

2 Опако: SECVRITAS SAECVLI

Секуритас, седнала, наляво. В д. ръка държи скиптър, а с л. оправя косите си. Под нея в отреза SIS. Надписът и изображението са заградени от зрънчест кръг.

AV, диам. 22/20 мм, т. 6,28 г. Монетарница Сисция /RIC., V2, p. 80, No 596/⁴

Обр. 2

Лице: IMP S M AVR PROBVS AVG

Бюст на императора, надясно, с лавров венец. Надписът и образът са заградени от зрънчест кръг.

3 Опако: MARS VICTOR

Марс, в ход надясно. С л. ръка държи трофей на л. рамо, а в д. копие. До него е коленичил пленник. Надписът и изображението са заградени от зрънчест кръг. На монетата има запоена халкичка за закачване.

AV, диам. 22 мм, т. 7,45 г. Монетарница Сердика. /RIC., V2, 107, No 824/

Обр. 3

Лице: IMP C PROBVS INVICTVS AVG

Бюст на императора, надясно, с лавров венец. Надписът и образът са заградени от зрънчест кръг. /RIC., V2, p. 107, No 823/

4 Опако: PAX AVG

Пакс, в ход наляво. В д. ръка държи маслиново клонче, а в л. скиптър. Надписът и изображението са заградени от зрънчест кръг. На монетата има запоена халкичка за закачване.

AV, диам. 22 мм, т. 6,44 г /RIC., V2, p. 28, No 90/ Обр.4

Ауреусите от нумизматичния фонд на ИМ - В. Търново, са много добре запазени, което показва, че почти не са циркулирали и употребявани като парични знаци. Тяхното тегло е различно. Най-лек е ауреусът от Тацит, а най-тежък описаният под No 3 от Проб. Между най-лекия и най-тежкия има разлика от 2,68 г. Добрата им запазеност е привлякла вниманието на хората и впоследствие на два от тях /No 3 и No 4/ са запоени халкички и са носени като скъпи украшения. Два от ауреусите /No 1 и No 2/ са постъпили в Историческия музей чрез откупуване. Общо златните римски монети са постъпили на два пъти по две и носят в инвентарните книги на нумизматичния фонд съседни номера - съответно 1014, 1015 и 2248, 2249. Другите две /No 3 и No 4/ са постъпили чрез органите на МВР.

БЕЛЕЖКИ

1. История на древния Рим. С., 1974, с.334-345
2. Научната справка за златните ауреуси е направена по Roman Imperial Coinage или /RIC/
3. Webb, P., Roman Imperial Coinage, vol, part I, London, 1962
4. Weeb, P., Roman Imperial Coinage, vol., V, part II, London, 1962. Опаката страна на монетата съпада с описната в каталога сребърна монета.

EXCEPTIONAL GOLD COINS AMONG THE MUSEUM PIECES IN VELIKO TURNOVO

/summary/

Marko Tsochev

There are 4 aurei from the 3th c. among the numismatic specimens in the Veliko Turnovo museum - one from Tacit /275-276/ and three from Prob /276-282/. The coins are in a state of excellent preservation. Two of them have attachments which suggest that they had a secondary function, i.e. they were designed as ornaments. Two of the aurei had been minted out of Rome No 2 in Siscia while No 3 in Serdica.

1

2

3

4

1. Аурус от Тацит

2. 3. 4. Аурус от Проб